

‘Els estranys’ de Raül Garrigasait

Ramona Pérez / Ara Balears

Un traductor sent per primera vegada el nom de Felix Lichnowski durant un copiós sopar a casa dels Tristany, nissaga de guerrillers carlistes, a la “mitrada i remota” ciutat de Solsona. L’antiga casa –antic conjunt d’edificacions– s’ha adaptat als nous temps reconvertida en destinació per acollir turistes amants de les ruralies.

El text de Linchnowski ens transporta a l’any 1837: En plena guerra carlina, el jove prussià Wielemann travessa els Pirineus per posar-se a les ordres de Carles V. Vol defensar l’ordre, la tradició i, sobretot, derrotar liberals. En aquell moment:

“...Prússia era el futur d’ordre; França, la confusió del present; Espanya, un passat rústec i entranyable, ple de dones pietoses i d’homes de cor simple que feien la guerra com abans”. (pàg.30).

Coneixem i ens esgarriem amb el temut mossèn Tristany, un home primari a qui no ha polit en absolut el pas pel seminari, brutal, temut i estimat... Aquests clergues que feien anar a la vegada el calze i les armes trobaven en els seus feligresos la tropa a qui deixar anar l’arenga... Carles V havia estat cridat directament per Déu per servir el poble i només ell era capaç de garantir els principis de lleialtat a la tradició. El fanatisme “sagrat” de pagesos teixidors i clergues l’havia de sostenir, la idea de l’extermini portava a l’eufòria de les masses.

Com a contrapunt, ens donen a conèixer el metge Foraster, que, tot conversant amb en Wielemann, ens diu:

...“La societat, la gent, és més resistent del que sembla a les elucubracions filosòfiques, està feta de costums rutinaris, de paraules afortunadament buides. Ens sostenen els puntals externs, palpables...” (pàg. 92).

Ens és presentat el comte d’Espanya, un personatge terrible que viu en la seva persona les més perverses contradiccions. Aquest comte va ser cridat per dirigir l’exèrcit dels absolutistes catalans; representava un bàndol dins la Junta Superior, el d’aquells que tenien interessos: els oportunistes i els aristòcrates enfrontats a aquells que proclamaven la raó i el progrés.

Tenim a les mans un repàs de la nostra història fet amb rigor i humor, un ús del llenguatge que ens situa en aquell paisatge, una novel·la que en alguns moments ens duu al somriure i també ens ajuda a “entendre” els extrems dels comportaments humans amb què convivim quotidianament.

Un profund agraïment a l’autor per acostar-nos un període de la història en el qual aprofundeix d’una manera del tot brillant.